

Χαιρετισμός Πρύτανη, Καθηγητή Κωνσταντίνου Χριστοφίδη
Τελετή αποφοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών,
Πέμπτη, 15 Φεβρουαρίου 2018, 19:00
Αθλητικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου
«Καινοτομία – Επιχειρηματικότητα: Το στοίχημα της νέας εποχής»

- Εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,
- Εξοχότατε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,
- Έντιμοι κύριοι Βουλευτές και Εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων,
- Έντιμε κύριε Δήμαρχε,
- Εκπρόσωπε του Αρχηγού της Αστυνομίας,
- Κύριε Αντιπρόεδρε και Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου,
- Μέλη της Συγκλήτου, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,
- Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,
- Αγαπητοί γονείς, φίλοι και συγγενείς των αποφοίτων,
- Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι.

Συναντιόμαστε ακόμα μια χρονιά για να σας συγχαρούμε και να γιορτάσουμε την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών σας. Είμαστε περήφανοι για σας και γι' αυτό που εσείς αντιπροσωπεύετε.

Το πανεπιστήμιο μας εξελίσσεται. Από την έναρξη, μέχρι και την ολοκλήρωση των σπουδών σας, έχει επεκταθεί κτηριακά, ενδυναμωθεί επιστημονικά, διακρίνεται σε τοπικό και διεθνές επίπεδο και συνεχίζει δυναμικά την πορεία διεθνοποίησής του.

Εσείς οι απόφοιτοί μας, είστε μια διαφορετική ελίτ, η ελίτ της γνώσης. Η Πολιτεία και η κοινωνία ευρύτερα έδωσε πολλά στο πανεπιστήμιο σας και το Πανεπιστήμιο –καθηκόντως - έδωσε πολλά σε σας. Γι' αυτό και δικαιολογημένα η Πολιτεία περιμένει πολλά από το πανεπιστήμιο και ταυτόχρονα έχει υψηλές προσδοκίες για τις δικές σας δυνατότητες.

Τον τελευταίο χρόνο επισκέφθηκα δεκάδες επιχειρήσεις που εργοδοτούν απόφοιτούς μας. Στις επισκέψεις μου ακούω τα καλύτερα λόγια των εργοδοτών για την κατάρτισή σας, τον επαγγελματισμό, το ήθος και την αποτελεσματικότητά σας.

Επισκέφθηκα επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, τράπεζες, λογιστικούς και ελεγκτικούς οίκους, βιομηχανίες τροφίμων, πραγματικές βιομηχανίες που εξάγουν σε δεκάδες χώρες, αθόρυβα χωρίς τυμπανοκρουσίες.

Γνώρισα νέα παιδιά που ανταγωνίζονται σε διεθνές επίπεδο και τα καταφέρνουν. Εκεί έξω! στην πραγματική ζωή. Νέα παιδιά που έχουν κερδίσει με την αξία τους το διεθνή παραγωγικό κόσμο. Μπορούμε λοιπόν, μπορούμε!

Με τις γνώσεις και τη δουλειά σας επηρεάζετε τις κυπριακές εταιρείες, τις νέες επιχειρήσεις, αλλάζετε τους χώρους εργασίας κάνοντας τους πιο σύγχρονους. Κάθε μέρα προσθέτετε το δικό σας στίγμα, και έτσι η Κύπρος αλλάζει.

Αφουγκραστείτε τις προσωπικές σας επιθυμίες, ακούστε τους κτύπους της καρδιά σας. Εργαστείτε σε κάτι που αγαπάτε πραγματικά, γιατί μόνο έτσι θα δημιουργήσετε αξία και μόνο έτσι θα είστε πραγματικά ευτυχισμένοι. Μην ψάχνετε τις εύκολες λύσεις και μην επιζητάτε τους σύντομους δρόμους.

Ξεχάστε τον δημόσιο τομέα, έτσι κι αλλιώς εκεί δεν μετρούν μόνο τα πτυχία, τα προσόντα κι η πραγματική αξία. Εκεί δεν έχει και πολλή σχέση τι ξέρετε, αλλά ποιούς ξέρετε. Δυστυχώς, βάσει και των διεθνών κατατάξεων, η χώρα μας δεν ξεπέρασε ακόμη τον κακό της εαυτό.

Μπορεί ένας άνθρωπος να αλλάξει τον κόσμο; Μπορεί μία ομάδα να δημιουργήσει νέες κουλτούρες; Το ερώτημα αυτό απαντάται ιστορικά και η απάντηση είναι ξεκάθαρη:

Ναι μπορεί!

Γιατί πάντα οι μεγάλες αλλαγές προέρχονται από λίγους που αντιλαμβάνονται τα βήματα της ιστορίας. Φτάνει κάποιος να το θέλει πραγματικά, να το επιδιώκει, να το ονειρεύεται, να το κυνηγά και να δουλεύει ή ακόμα και να θυσιάζεται γι' αυτό.

Πιστεύω στη νέα γενιά, σε εσάς, τους φοιτητές και τους απόφοιτους μας. Δεν ανήκω σ' αυτούς που ισχυρίζονται ότι κάθε νέα γενιά είναι χειρότερη από την προηγούμενη. Αντίθετα έχω την πεποίθηση ότι οι νέοι σήμερα είναι περισσότερο συμπονετικοί, περισσότερο ευαισθητοποιημένοι, περισσότερο γνήσιοι και ανθρώπινοι σε σημαντικά κοινωνικά θέματα.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Έχουμε θέσει στόχο να δημιουργήσουμε το πανεπιστήμιο της καινοτομίας, για να αναδείξετε εσείς αύριο την κοινωνία της δημιουργίας και των επιχειρήσεων.

Αυτές τις μέρες κάτι συμβαίνει στη χώρα μας. Αναδύονται νέες δημιουργικές δυνάμεις, ξεπροβάλλουν όλο και περισσότεροι νέοι άνθρωποι που θέλουν να καινοτομήσουν, που τολμούν να φτιάξουν τις δικές τους επιχειρήσεις και να παράγουν το καινούριο. Αυτός είναι ο δρόμος για να καταστεί η Κύπρος μια σοβαρή και παραγωγική χώρα.

Όσα έχετε μάθει εδώ στο πανεπιστήμιο, σας έχουν αλλάξει, αύριο θα πρέπει να ανακαλύψετε εκ νέου τα πράγματα σε έναν άλλο κόσμο. Για να μπορέσετε να καινοτομήσετε πρέπει να ξεχάσετε αυτά που μάθατε εδώ ή να τα θέτετε σε συνεχή αμφισβήτηση, γιατί η καινοτομία απαιτεί καθαρό μυαλό, χωρίς πλαίσιο. Θα καινοτομήσετε μόνο εάν αμφισβητήσετε αυτά που μάθατε, έτσι προχωρά ο κόσμος.

Το στοίχημα της νέας εποχής είστε εσείς. Η αποφασιστικότητά σας να μην συντηρείτε το παλιό και το παρωχημένο. Δεν λέω να «διαλύσετε» ότι δημιούργησαν οι προηγούμενοι. Λέω να το επεξεργαστείτε, να το βελτιώσετε και να το τελειοποιήσετε. Ότι είναι λάθος να το καταρρίψετε και να το διορθώσετε.

Οι προηγούμενες γενιές κινούνταν σ' ένα ασφαλές πλαίσιο. Υπό την έννοια ότι φοβόντουσαν να ξεφύγουν από τα τετριμμένα. Προτιμούσαν τη βεβαιότητα του δημοσίου ή ακόμα το σύνηθες και το οικείο στην εργασία.

Σήμερα η προσβασιμότητα σ' ολόκληρο τον κόσμο ανοίγει προοπτικές. Δίνει τη δυνατότητα στον καθένα - φτάνει να το επιδιώξει - να ασκήσει τη δική του επιρροή. Γιατί η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα δεν έχουν να κάνουν μόνο με τη δημιουργία πλούτου, ή τουλάχιστον δεν θα πρέπει να έχουν να κάνουν μόνο με αυτό. Οι ανακαλύψεις πρέπει να εστιάζουν και στο πως διαμορφώνουμε έναν καλύτερο κόσμο για τη γενιά μας και για τις γενιές που θα έρθουν.

Πρέπει να πάρετε ρίσκα αγαπητοί απόφοιτοι. Θα κάνετε λάθη. Εξάλλου όπως ανέφερε και ο Άλμπερτ Αϊνστάιν «Όποιος δεν έκανε ποτέ λάθος, δεν έχει δοκιμάσει ποτέ κάτι καινούριο».

Ακόμα και η πολυπόθητη λύση του Κυπριακού, η επανένωση, περνά από τη λογική της ανταγωνιστικότητας της πατρίδας μας. Η θέληση των νέων ανθρώπων της άλλης πλευράς για επανένωση θα γίνεται μεγαλύτερη όσο η πατρίδα μας καθίσταται πιο ελκυστική και ανταγωνιστική.

Έφτασε η ώρα να αλλάξουμε τη χώρα μας, να την κάνουμε πιο όμορφη, περισσότερο ανθρώπινη, πραγματικά παραγωγική. Μόνο έτσι θα σταματήσει η φυγή-διαρροή νέων ανθρώπων στο εξωτερικό.

Μόνο έτσι θα πείσουμε τους ταλαντούχους και επιτυχημένους ανθρώπους της διασποράς να επιστρέψουν στην πρώτη τους πατρίδα.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Πρόσφατα ένας βουλευτής, μετά από έντονο διάλογο, γυρνά και μου λέει, γιατί τόση εμμονή με την καινοτομία; Γιατί τόση εμμονή με την επιχειρηματικότητα στα πανεπιστήμια; Όταν ακούω τόσες απλουστεύσεις από τους νομοθέτες μας με πιάνει απελπισία. Σε λίγα χρόνια ο πλούτος μιας χώρας δεν θα μετράται με το ΑΕΠ.

Τα άυλα αγαθά, δηλαδή τα προϊόντα της ανθρώπινης διάνοιας, είναι ο χρυσός της σύγχρονης οικονομίας. Είναι ο πραγματικός χρυσός, μαζί με τα μυαλά των νέων ανθρώπων του τόπου μας. Η κοινωνία της γνώσης, η οποία βασίζεται στην καινοτομία και στη δημιουργικότητα, η διαφύλαξη και η αξιοποίηση του πνευματικού πλούτου αποτελεί το κλειδί για τη μετουσίωσή του σε παραγωγική γνώση προς όφελος της οικονομίας, της κοινωνίας και της χώρας.

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τα οποία προστατεύουν την αξία της καινοτόμου πνοής και έκφρασης, αποκτούν ζωτική σημασία. Να γιατί πρέπει να εμβαθύνουμε την αυτονομία των πανεπιστημίων μας.

Η βέλτιστη διαχείριση των άυλων αγαθών είναι βασική προϋπόθεση και στυλοβάτης για την οικονομία. Βιομηχανίες, όπως η χημική κι η φαρμακευτική, οι τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και της τεχνολογίας των πληροφοριών εξαρτώνται ουσιαδώς από την προστασία των εφευρέσεων μέσω των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η οποία παρέχει τα αναγκαία κίνητρα για την καινοτόμο ανάπτυξη.

Στο επίκεντρο της πολιτιστικής βιομηχανίας (εκδόσεις, ραδιοηλεκτρονικά μέσα, μουσική, κινηματογράφος) βρίσκεται η προστασία της πρωτότυπης δημιουργικής έκφρασης από την πνευματική ιδιοκτησία, η οποία παρέχει τα εχέγγυα ότι οι δημιουργοί θα λάβουν δίκαιη αποζημίωση για το «ιερό» προϊόν του πνευματικού τους μόχθου και θα συνεχίσουν να δημιουργούν και να εμπλουτίζουν το πολιτιστικό γίγνεσθαι, ζώντας με αξιοπρέπεια και ανεξαρτησία.

Δεν μπορεί στην Κύπρο να πρωτοτυπούμε και η Βουλή να κρίνει δίκαιο να αφήνει τους δημιουργούς έξω από την εκμετάλλευση του δικού τους πνευματικού πλούτου.

Δεν είναι σοφό η Βουλή να παραγνωρίζει τις αποφάσεις του Υπουργικού σας Συμβουλίου, κύριε Πρόεδρε, για ένα τόσο στρατηγικό ζήτημα.

Χώρες που έχουν κατανοήσει τη σημασία του επιστημονικού και πνευματικού τους πλούτου κυριαρχούν στη σύγχρονη οικονομία και χαράσσουν τις πολιτικές για την εξέλιξη της τεχνολογικής προόδου, καθορίζοντας το μέλλον της ανθρωπότητας.

Στις Η.Π.Α. τα αγαθά που προστατεύονται με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας αξίζουν 5,8 τρισεκατομμύρια δολάρια, δηλαδή περισσότερο από το ονομαστικό ΑΕΠ οποιασδήποτε άλλης χώρας στον κόσμο, ενώ οι βιομηχανικοί κλάδοι που στηρίζονται στην αξιοποίηση προστατευόμενων με πνευματικά δικαιώματα αγαθών αντιπροσωπεύουν πάνω από το 1/3 του συνολικού ΑΕΠ των ΗΠΑ.

Εμφανίστηκε τελευταία ένας νέος και ανησυχητικός λόγος ως προς το γιατί πρέπει να υποστηρίξουμε την προστασία της καινοτομίας μέσα από τη διανοητική ιδιοκτησία.

Στη μετα-βιομηχανική εποχή, η τεχνητή νοημοσύνη επιδιώκεται σταδιακά να αντικαταστήσει τον «φθαρτό» άνθρωπο σε ολοένα και περισσότερους τομείς της οικονομίας. Στον άνθρωπο θα παραμείνουν τελικά μόνο εκείνοι οι τομείς που συνδέονται άμεσα με την προσωπικότητα και την ψυχή του, δηλαδή η δημιουργικότητα, η πνευματική δράση, η καινοτόμος σκέψη. Τώρα, περισσότερο από ποτέ, η προστασία αυτών των αγαθών αποτελεί ουσιώδη στόχο.

Σήμερα, τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι στην πρώτη γραμμή της μάχης για την προσαρμογή στη νέα εποχή, στον αγώνα ενάντια στην αβεβαιότητα που προκύπτει από το κακό προσωπείο της τεχνολογικής επανάστασης.

Το Πανεπιστήμιο, ως φυτώριο και πηγή πρωτότυπων ιδεών και γνώσης, έχει το καθήκον να πρωταγωνιστήσει στην προστασία και δυναμική αξιοποίηση αυτών των άυλων αγαθών, ως θεματοφύλακας ενός ανεκτίμητου εθνικού πλούτου, ενός διαχρονικού εθνικού θησαυρού που θα χτίσει το μέλλον της χώρας, που θα κάνει περήφανες τις γενεές που έρχονται και θα δώσει πνοή και ζωή στην οικονομία.

Πριν από λίγες μέρες ήμουν στην Ολλανδία. Διερωτώμαι γιατί άραγε η Ολλανδία - λίγο μεγαλύτερη από την Πελοπόννησο – παράγει πολύ περισσότερα αγροτικά προϊόντα από ότι η Ελλάδα; Μα για έναν απλό λόγο, εκεί χρησιμοποιούν την επιστήμη για την παραγωγή.

Η Ολλανδία με 45 εκατομμύρια στρέμματα καλλιεργειών παράγει περίπου σε αξία 1.700 ευρώ ανά στρέμμα. Το Ισραήλ με 6 εκατ. στρέμματα καλλιεργειών παράγει περίπου σε αξία 1.290 ευρώ ανά στρέμμα. Η Ελλάδα με 37 εκατ. στρέμματα καλλιεργειών παράγει περίπου σε αξία 190 ευρώ ανά στρέμμα. Η Κύπρος δεν απέχει πολύ από την Ελλάδα. Είμαστε 1 προς 9 σε σχέση με την Ολλανδία.

Γιατί άραγε; Και όμως η απάντηση είναι σκληρή αλλά και απλή:

Η Ολλανδία ακολουθεί πολιτική αγοράς!

Το Ισραήλ πολιτική καινοτομίας!

Και εμείς συνήθως πολιτικές σκοπιμοτήτων!

Ζητήσαμε να ενσωματωθεί το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών στο Πανεπιστήμιο, γιατί έτσι θα αυξήσει την ευρωπαϊκή του επιρροή. Ακόμη αναμένουμε την απάντηση του Υπουργού Γεωργίας, από τον περασμένο Απρίλιο.

Κάποιοι αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι, άλλοι ειρωνικά και άλλοι με πραγματική απορία με ρωτούν όλο και πιο συχνά. Γιατί αυτή η εμμονή σου με τη γεωργία και τη γη; Γιατί απλούστατα γη σημαίνει πατρίδα, και αγάπη προς τη γη είναι η ατέλειωτη αγάπη για την πατρίδα. Είναι η γη που για αυτήν έγραψε ο Λεόντιος Μαχαιράς, ο Κώστας Μόντης και ο Δημήτρης Λιπέρτης, είναι η γη που ζωγράφησε ο Αδαμάντιος Διαμαντής, ο Τηλέμαχος Κάνθος και ο Μιχάλης Κάσιαλος, είναι η Γη που τραγούδησε ο Μάριος Τόκας. Μια γη, μια αγάπη που δεν έχει όρια, από την Πάφο στο Ριζοκάρπασο και από τη Λεμεσό στην Κερύνεια. Για αυτή ζούμε και για αυτήν πολεμάμε.

Αγαπητές απόφοιτες και απόφοιτοι,

Την περασμένη εβδομάδα ήμουν στην Τιφλίδα της Γεωργίας στους εορτασμούς για τα 100 χρόνια από την ίδρυση του κρατικού πανεπιστημίου της Γεωργίας, ίσως της πιο φτωχής χώρας του Καυκάσου. 3 μέρες κράτησαν οι εκδηλώσεις, δεν θυμάμαι πόσες φορές άκουσα τις λέξεις καινοτομία και επιχειρηματικότητα. Κατανοούν βλέπετε ότι ο μόνος τρόπος για να αλλάξουν τη μοίρα τους είναι μέσα από τη δημιουργικότητα και την εμπορευματοποίηση των ιδεών.

Μέσα σε αυτό τα πλαίσιο, κ. Πρόεδρε, η Γεωργία αύξησε τον προϋπολογισμό της για την Έρευνα κατά 300%. Έγιναν πολλά και εδώ τα τελευταία χρόνια δεν θέλω να σας αδικήσω. Εκ μέρους της κοινότητας μας ένα μεγάλο ευχαριστώ για ότι κάνατε για το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Όμως πρέπει να περάσουμε από το 0.42% για την έρευνα στο 1.2% τώρα. Να είστε βέβαιος ότι το ύψος της επένδυσης θα επιστραφεί στο πολλαπλάσιο και πολύ σύντομα.

Κάποιοι ακόμη δεν έχουν πεισθεί: Μπορεί η μικρή Κύπρος να κάνει τη διαφορά; Μπορεί δηλαδή να εμπορευματοποιεί την καινοτομία με σημαντικά οφέλη; Υπάρχουν ευκαιρίες;

Ναι! Κάθε μέρα υπάρχουν νέες ευκαιρίες. Για πρώτη φορά στην παγκόσμια ιστορία της επιστήμης και της τεχνολογίας, η διάρκεια ζωής των τεχνολογιών και των εφευρέσεων είναι πιο μικρή από τη διάρκεια των σπουδών σας, από τη στιγμή δηλαδή που εισέρχεστε στην εκπαίδευση μέχρι και την αποφοίτησή σας. Αυτό σημαίνει ότι ο κάθε νέος, κάθε απόφοιτος έχει τη δική του ευκαιρία να επινοήσει το καινούριο.

Επίσης, τον τελευταίο καιρό ακούω και κάποιες φωνές εντός και εκτός πανεπιστημίου, που έχω την αίσθηση ότι δεν αντιλαμβάνονται πώς λειτουργεί ο σύγχρονος κόσμος. Θα κάνετε το πανεπιστήμιο επιχείρηση; ρωτούν. Μα ασφαλώς και όχι! Αλλά θέλουμε το πανεπιστήμιο να παράγει παραγωγούς γνώσης, νέους απόφοιτους που να δημιουργούν τις δικές τους επιχειρήσεις, και αυτοί με τη σειρά τους να εργοδοτούν νέους απόφοιτους. Προτείνουμε δηλαδή στην πολιτεία, και κατ' επέκταση στην κοινωνία, έναν καινούριο ενάρετο κύκλο ανάπτυξης.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Ανήκετε στην κατηγορία αυτή των ανθρώπων που μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο. Η δικαίωση η δική μας ως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, η προσωπική σας δικαίωση δεν είναι απλά να διάγετε τη ζωή σας. Είναι να αφήνετε ίχνη, να δημιουργείτε νέες κατευθύνσεις και να ανοίξετε νέους δρόμους.

Ο κόσμος που ζούμε αλλάζει. Ποιά θα είναι η θέση μας στον καινούριο κόσμο που γεννιέται; Ποιός ο ρόλος μας; Εξαρτάται από τα πανεπιστήμια μας, από τους απόφοιτούς μας, από εσάς! Πρέπει να ξανά-ανακαλύψετε τις αξίες μας, να αφουγκραστείτε το παρελθόν μας και να το προεκτείνετε στο μέλλον. Αυτό είναι το στοίχημα της νέας εποχής. Το διακύβευμα και η προοπτική για το αύριο.

Χάσαμε μια μεγάλη μάχη το 1974. Αυτή η μάχη δεν τέλειωσε. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να χάσουμε την επόμενη μάχη γιατί εάν την χάσουμε θα είναι η τελευταία, δεν θα υπάρξει άλλη!

Αλλάξτε την πατρίδα μας, κάντε την πιο φωτεινή και πιο όμορφη. Κάντε μας να λέμε αυτή είναι η Κύπρος, έτσι είναι η Κύπρος, με περηφάνια κι όχι απογοήτευση. Πολεμήστε λοιπόν γι' αυτή τη σκοτεινή αλλά συνάμα φωτεινή πατρίδα!

Καλό τέλος λοιπόν και καλή αρχή!